

СФЕРИ ЗАЙНЯТОСТІ ЖІНОК У СУЧАСНИХ УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Слісаренко О. О., студентка

Науковий керівник: Касатонova І. А., к. е. н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Питання забезпечення гендерної рівності в українському суспільстві регулюється як загальним (Конституція України), так і спеціальним законодавством (Закон України "Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків"). Проте, якщо на декларативному рівні зберігається значення рівних прав і можливостей для чоловіків і жінок, це не завжди реалізується на практиці. Тому Україна займає середні позиції в міжнародних звітах і не завжди виконує свої міжнародні зобов'язання щодо реалізації політики гендерної рівності. Незважаючи на приєднання до міжнародних угод та прийняття національного законодавства щодо рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, існує відсутність політичної волі для впровадження гендерних реформ, рівень представництва жінок у суспільно-політичному житті є низьким, стабільність стереотипів щодо розподілу ролей між чоловіками та жінками є суттєвою проблемою у суспільстві та сім'ї.

У громадському дискурсі для жінок, насамперед, очікуються ролі, пов'язані з материнством і красою. Сексистська риторика досі має значення для українських громадських діячів. Натомість, жінки є видимими учасниками протестної діяльності, про що свідчать події на EuroMedia 2013-2014 рр. Жінки не тільки здійснювали репродуктивну роботу (кулінарія, прибирання, догляд за іншими членами суспільства тощо), а й стояли разом з чоловіками на барикадах. Жінки з Майдану брали участь у воєнізованій діяльності, встановлюючи кілька сотень різних жінок. Багато активістів Майдану продовжували добровільно або брали участь у військових операціях на сході України в АТО.

Проте питання участі жінок у збройних силах не є новим як для історії світу, так і для сьогодення. У військовій соціології розглядаються питання інтеграції жінок із збройними силами. Прихильники та прихильники інтеграції жінок вказують на те, що збройні сили перебувають у стані трансформації, тому фізична сила і агресія як традиційно "чоловічий" характер втрачають своє значення. Але найважливішим аргументом є справедливість, втілення ідеї

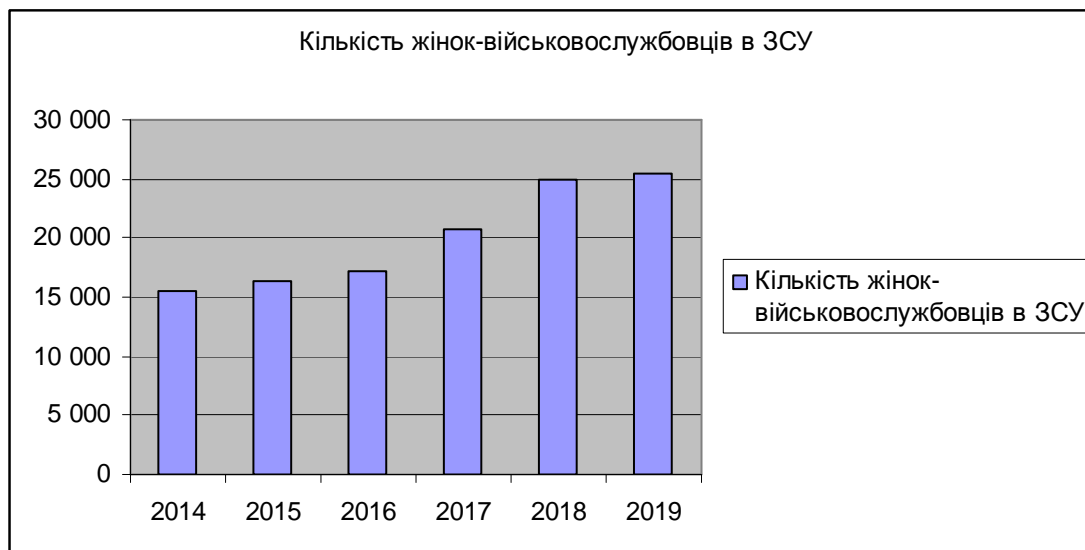
рівних прав і можливостей жінок і чоловіків. Відповідно до Резолюції 1325 (2000) Ради Безпеки підкреслюється важливість зміни бачення ролі жінок не тільки як жертв конфлікту, а й як учасників розв'язання конфліктів і миротворчих операцій на рівні чоловіків.

Для збройних сил України, як і для ринку праці в цілому, феномен вертикальної та горизонтальної гендерної сегрегації є властивим. Поступово зростає кількість жінок у військовій сфері, що відповідає світовим тенденціям розвитку держави. Однак збільшення кількості військових, головним чином у сфері контрактних послуг, пояснюється небажанням чоловіків займати низькооплачувані посади. Жінки в основному займають так звані Фемінізовані спеціальності: медичний персонал, фінансисти, логістика, комунікація. Працівники Збройних Сил України стикаються з дискримінацією за ознакою статі та упередженим ставленням влади. Таким чином, за результатами опитування, проведеного українськими військовослужбовцями (2010 р.), основними причинами дискримінації за ознакою статі є застарілі традиції та ідеї щодо ролі і місця жінок у суспільстві, недосконалості нормативно-правової бази захисту прав людини та громадян (незалежно від гендерні), відсутність механізмів ефективності впровадження ідеї гендерної рівності та недотримання гендерних стандартів Збройних Сил України з соціальними потребами солдатів [1, с. 54].

Загальна кількість послуг у Збройних Силах України з початку жовтня 2015 року становить близько 14,5 тис. Осіб. Солдатів і 30,5 тисяч Персонал Збройних Сил. Майже 2000 з них - офіцери, 35 жінок-солдатів займають високі посади в Міністерстві оборони, Генеральному штабі та Збройних Силах України. На початку жовтня 2015 року в АТО взяли участь близько 1000 військовослужбовців. Назва цього дослідження метафорично називається "невидимим батальйоном", оскільки стосується жінок, які воюють (мобілізовані як добровольці), але інтереси та потреби яких часто ігноруються державою. З іншого боку, за даними Міністерства внутрішніх справ України, у 2014 році в державних преміях перебувають 3 жінки та 15 жінок у 2015 році. За даними Міністерства оборони України, у 2014 році 10 жінок отримали державні нагороди України, а до 2015 року - 18 жінок. військовослужбовців та працівників Збройних Сил України.

Кількість жінок у збройних силах постійно збільшується. У 2014 році у Збройних силах України служили 15551 жінок-військовослужбовців [2, с. 67].

Станом на кінець 2016 року, кількість жінок в армії зросла до 17 тисяч, що становить 8,5 % від загальної кількості військових. Ця цифра близька до показників країн-членів НАТО. Статистика наведена в діаграмі (рисуюнок 1).

Рисуюнок 1 – Кількість жінок-військовослужбовців

Доступ жінок до збройних сил і військової служби регулюється рядом документів: тимчасовий перелік спеціальностей у сфері військових рахунків і регулярних посад, сержантів і старших офіцерів і солдатів, а також тарифні списки посад вищезгаданих солдатів; перелік офіцерських посад, до яких жінки можуть бути віднесені до волонтерів на військову службу за контрактом; перелік спеціальностей, до яких жінки з відповідним навчанням можуть бути віднесені до військових документів. Інша проблема, пов'язана з правовим статусом солдатів, полягає в тому, що вони регулюються не тільки військовим законодавством, але й нормативними актами різних галузей права (наприклад, Кодексом законів про працю України). Згідно з Трудовим кодексом України, забороняється наймати жінок у складну роботу та працювати у шкідливих або небезпечних умовах праці, залучаючи їх до підйому та переміщення речей, які перевищують встановлені для них межі. Це означає, що питання доступу жінок до певних професій слід розглядати більш всебічно.

Збройні сили України мають гендерну політику, що відповідає національній гендерній політиці та забезпечує ефективне впровадження гендерного підходу до життєдіяльності галузей для забезпечення рівних прав і можливостей для людей незалежно від їхньої статі. Однак існує проблема з безперервністю механізмів та

реалістичною реалізацією декларованої політики рівних прав і можливостей для жінок і чоловіків.

Загалом, тема участі жінок у воєнних діях активно обговорюється в активістському середовищі. Точка зору щодо того, чи повинні жінки брати участь у військових діях, відрізняється навіть у випадку гендерних досліджень. Дехто вважає, що жінки повинні мати рівні права та можливості у всіх сферах діяльності, включаючи армію. Інші вважають, що війна – це «чоловічі ігри», тенденція до насильства є невід'ємною частиною соціалізації чоловіків, і жінки не повинні бути залучені до неї.

Література.

1. Гендерна політика та інституційні механізми її реалізації в Україні: Національний огляд виконання Україною Пекінської декларації та Платформи дій і заключних документів Двадцять третьої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН. Укладено М. Корюкаловим; за сприяння Програми ООН Жінки «Підсилення підзвітності у фінансуванні гендерної рівності. Партнерство ЄС і ООН з гендерної рівності» в Україні, Представництва Фонду Фрідріха Еберта в Україні та країнського жіночого фонду. Київ, 2014. 120 с.

2. Малихін Ю. Участь повстанських загонів Соломинського та Соколовського в "Любарській трагедії" у світлі історичних джерел і спогадах очевидців. *Волинські історичні записки*. 2011. Т. 6.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ В РОЗРІЗІ БАНКІВ ТА МІКРОФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Разгоняєв Г. В., студент

Науковий керівник: Вербицька В. І., к. е. н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Кожна людина в будь який час потребує певної кількості грошових ресурсів, які в змозі забезпечити її нагальні потреби. З давніх давен, відчуваючи нестачу будь-якого виду ресурсу, людство вдавалось до процесів займів, віддаючи по скінченню потреби всю суму займу або з надлишком, компенсуючи витрати кредиторам. Часи змінились, процеси займу отримали назву кредиту, кредити стали вельми розповсюдженим явищем, знайшовши безліч видів та